

kunstlicht afkomende ♂♂ dit jaar veel grooter was dan andere jaren. Het blijkt echter uit de mededeeling van genoemde heeren, dat dit in andere streken van ons land ook het geval was. Tot nog toe had ik echter niet het genoegen, eene ab. *concolor* STGR. aan te treffen, totdat ik op 25 Mei 1926 een ♂ daarvan op kunstlicht ving. Ik zal er speciaal mijne aandacht aan wijden, of hier misschien in volgende jaren meerdere exemplaren van deze aberratie voorkomen.

Amsterdam, Oct. 1926. G. S. A. V. D. MEULEN.

***Dasychira pudibunda* L. ab. *concolor* Stgr.**

De eerste mededeeling omtrent het in ons land voorkomen van de aberratie *concolor* STGR. van *Dasychira pudibunda* L. treffen wij aan in het Verslag der 59ste Wintervergadering van de Ned. Ent. Ver., gehouden te Rotterdam op 21 Februari 1926, zie Tijdschr. v. Entomologie Dl. LXIX, p. XLI. De heer van WISSELINGH deelde destijds de vangst mede van 3 mannetjes en het uit de pop verkrijgen van 1 wijfje dezer aberratie in 1925, alle uit de buurt van Nijmegen.

Op de eerstvolgende (81ste) Zomervergadering te Laag-Soeren, 19 Juni 1926, zie Tijdschr. v. Entomologie Dl. LXIX, p. LXXXI, deelde de heer van WISSELINGH als vervolg op 't bovenstaande mede, dat hij in het voorjaar van 1926 opnieuw één ex. der aberratie uit de pop verkregen had en dat wel naast 25 door hem gekweekte voorwerpen, die alle tot het type behoorden.

Verder, dat hij, aan lantaarns, tusschen een 100-tal typische voorwerpen, er zes van de afwijking gevonden had, te weten 5 mannetjes en één wijfje.

Onmiddellijk daarop deelde de heer TUTEIN NOLTHENIUS mede, dat hij op 23 Mei 1926 in het Elspeter Bosch, tusschen een groot aantal exemplaren van het type, ook enkele voorwerpen der aberratie had aangetroffen, ten getale van ongeveer 2 pCt.

Alhoewel ik *Dasychira pudibunda* in tal van jaren in grooten getale gekweekt heb, zoomede heel wat imagines in de natuur heb aangetroffen, had ik de donkere afwijking

nooit ontmoet. Op 28 en op 30 Mei 1926 was dat evenwel het geval; op elk dier twee avonden kwam, tusschen meerdere typische voorwerpen, telkens één manlijk exemplaar der aberratie op sterk electrisch licht in een vertrek op Schovenhorst onder Putten (G.) binnenvliegen. Beide voorwerpen bevinden zich thans in mijne collectie.

Het hierboven voorkomende bericht van den Heer VAN DER MEULEN meldt ons nu, dat ook door hem een *concolor* gevangen is, en wel een ♂ op 15 Mei 1926 te Amsterdam, zoodat wij nu reeds 4, meest ver uiteen gelegen vindplaatsen kennen, n.l. Nijmegen, Leuvenum, Putten en Amsterdam.

Een en ander wijst er m.i. wel op, dat deze donkere aberratie bezig is, zich binnen het woongebied der soort uit te breiden. Allicht zal men er in 1927 meer van hooren. In allen gevalle is het gewenscht, dat zooveel mogelijk waarnemingen over de aberratie *concolor* in 1927 (en eventueel in volgende jaren) gedaan en gepubliceerd worden. Want het is toch een uiterst merkwaardig verschijnsel, dat bij eene zoo algemeene soort, als *Dasychira pudibunda* is, welke zeer opvallende en uiterst gemakkelijk verkrijgbare rupsen telkenjare, vooral door beginnende verzamelaars, in grooten getale gekweekt worden, tot voor kort in ons land nooit een exemplaar der aberratie *concolor* werd aangetroffen. Wel is deze kleurafwijking al vrij lang bekend en is haar verschijnen ten onzent niet zoo frappant als die van de aberratie *doubledayaria* MILL. van *Amphidasis betularia* L. in 1867 bij Breda¹⁾, die enkele jaren vroeger in Engeland ontdekt werd — maar toch is 't zeer merkwaardig, dat de donkere vorm van *D. pudibunda*, na haar plotseling verschijnen hier te lande, zich reeds in het tweede jaar (1926) op zoo ver uiteen gelegen plaatsen vertoont en allicht voor goed hier ingeburgerd zal blijken te zijn. Op te merken valt ook nog, dat dit gelijktijdig geschied is met eene sterke vermeerdering, althans op bepaalde plaatsen, van den stamvorm. Want in 1926 was *D. pudibunda* wel zéér algemeen.

Tot eene bepaalde „rupsenplaag” kwam het dat jaar in het Elspeter bosch, nadat de soort er zich in 1925 reeds sterk vermeerderd had. Na de mededeeling van den heer

¹⁾Zie o.a. J. TH. OUDEMANS, in Tijdschr. der Ned. Dierk. Ver., 2de Serie, Dl. 5, Afl. 1, p. XLIV.

TUTEIN NOLTENIUS heb ik daar in Juni 1926 een onderzoek ingesteld, hetwelk mij leerde, wat den heer NOLTHENIUS ook reeds gebleken was, dat er in bepaalde beukenbestanden boom aan boom meerdere vlinders tegen de stammen zaten, waaronder verscheidene gepaard. Aangezien en zich enkele exemplaren der aberratie *concolor* tusschen de talloze typische bevonden, trachtte ik gemengde paartjes te ontdekken, wat mij, na lang zoeken, met twee gelukte; bij het eene paartje was het ♂ licht en het ♀ donker, bij het andere was dit juist andersom. Beide wijfjes legden vele eieren, doch slechts een dezer legsels bleek bevrucht te zijn. Over den kweek der daaruit voortgekomen rupsen en over de uit de poppen in Juni a.s. verwacht wordende imagines, hoop ik later te berichten, zoomede over de schade, aan het bosch toegebracht, welke, gezien dat de vretelijheid in het jaar plaats vindt, in den regel gering is. Mijne hoop, om een paartje van twee donkere exemplaren te vinden, werd niet verwezenlijkt.

Later in het jaar heb ik hetzelfde beukenbestand nog meermalen bezocht, het laatst in 't begin van October. Toen waren de beuken totaal bladerloos en zag het bosch er uit, alsof het midden in den winter was, waarvan eene photo gemaakt werd.

Dit is de tweede maal, dat in het Elspeterbosch deze „rupsenplaag” voorkomt. In 1914 was dit namelijk eveneens het geval; eene uitvoerige beschrijving daaromtrent van de hand van Prof. RITZEMA BOS vindt men in: Tijdschrift over Plantenziekten, 20sten Jaargang, 1914, 4de afl., p.115-140. Het is mij niet gebleken, dat destijds onder de verkregen imagines exemplaren der aberratie *concolor* zijn aangetroffen; ware dit wèl het geval geweest, dan ware dit zeker ter kennisse onzer nederlandsche entomologen gekomen.

Wat nu den naam onzer aberratie *concolor* betreft, zoo staat deze te boek als zoo benoemd te zijn door STAUDINGER, alleen echter met de verwijzing naar de eerste editie van zijn „Catalog”, die den naam droeg van: Catalog der Lepidopteren Europa's, 1861, en wel op pag. 29. De omschrijving, die men daar vindt, is uiterst kort en luidt: „al ant. *concoloribus* griseis”, hetgeen wil zeggen, dat de voorvleugels effen grijs zijn. Precies hetzelfde staat ook in

de tweede en derde editie van STAUDINGER's „Catalog". Wel wordt bovendien nog verwezen naar HERRICH-SCHÄFFER, doch deze heeft er blijkbaar geen naam aan gegeven.

SEITZ, Die Gross-Schmetterlinge des Palaearktischen Faunengebietes, II, p. 114, Taf. 19, e, 1, beeldt den donkeren vorm af en zegt er het volgende van: „ab. *concolor* STGR. hat dunkelgraue Vflgl. die einfarbig oder nur mit Spuren von Querlinien erscheinen. Angeblich in Nord-Deutschland etwas häufiger, sonst selten unter der Hauptform."

Putten, Dec. 1926.

J. TH. OUDEMANS.

Mededeelingen van den Bibliothecaris.

Als bibliothecaris herinner ik de leden er aan, dat de Bibliotheek tegenwoordig toegankelijk is langs de wenteltrap, met afzonderlijken ingang, geheel rechts als men voor het Koloniaal Instituut staat.

Terugzending van boeken dient te geschieden rechtstreeks aan de Bibliotheek, niet aan mijn persoonlijk adres. Een bezoek aan de Bibliotheek kost mij anderhalf uur, afgezien er van, dat het onnoodig meedragen van boeken niet aangenaam is.

Bij het aanvragen van boeken gelieve men den titel op te geven, zooals die in den catalogus omschreven is, liefst met opgave van de pagina van den catalogus. Het napluizen bij onvolledigen titel door het bibliotheek-personeel kost veel tijd en mislukt veelal door onvoldoende speciale kennis.

Het blijkt, dat dikwijls boeken, bij de leden in berusting, worden onderuitgeleend. Ofschoon deze handelwijze zeer ongewenscht is en alleen aan leden mag geschieden, moet daarvan steeds aan de bibliotheek worden kennis gegeven. De nieuwe leener ontvangt dan eene nieuwe uitleenkaart ter invulling. Wanneer dit niet geschiedt, blijft de eerste leener ten volle verantwoordelijk.

Nog wordt er aan herinnerd, dat porti van correspondentie en verzendkosten, zoowel van als naar de bibliotheek, door de aanvragers voldaan moeten worden. Na terugzending wordt op de aanvraagkaarten genoteerd, dat het